

XIV FESTIVAL TERRA DE TROBADORS

Titelles i circ per divertir el públic medieval

Programen tallers didàctics familiars i dos muntatges teatrals al carrer

CASTELLÓ D'EMPÚRIES

CRISTINA VILA

Interacciar amb el públic, que aquest participi activament a la vegada que aprengui coses noves arrelades a la seva història és una de les virtuts dels dos tallers que s'han programat al llarg del Festival. L'un ajudarà a conèixer els secrets per fer un titella a l'estil medieval, l'altre divulgarà els secrets del circ. Ambdós es faran el dissabte, matí i tarda, a les places Jaume I i de la Moneda.

El titella va viure, tant aquí com a la resta de països del món, un renaixement durant l'Edat Mitjana. Com el titella antic, que va néixer als temples, el titella medieval també té la seva llar a les esglésies. A final del segle VII, un concili va prendre posició contra les representacions simbòliques. Així, no es podia representar més a Jesucrist sota la figura d'un be i havia de prendre faccions humanes. Així, l'Església pot dominar les festes paganes. De fet, encara hi ha esglésies i museus que conserven estàtues de Crist, Verges o Sants, animats per fils o per ressorts. Quan es representaven els Misteris, doncs, els tielles hi apareixien. També els espectacles es feien dins les esglésies i la Verge Maria tenia el paper més important.

Èssers fabulosos

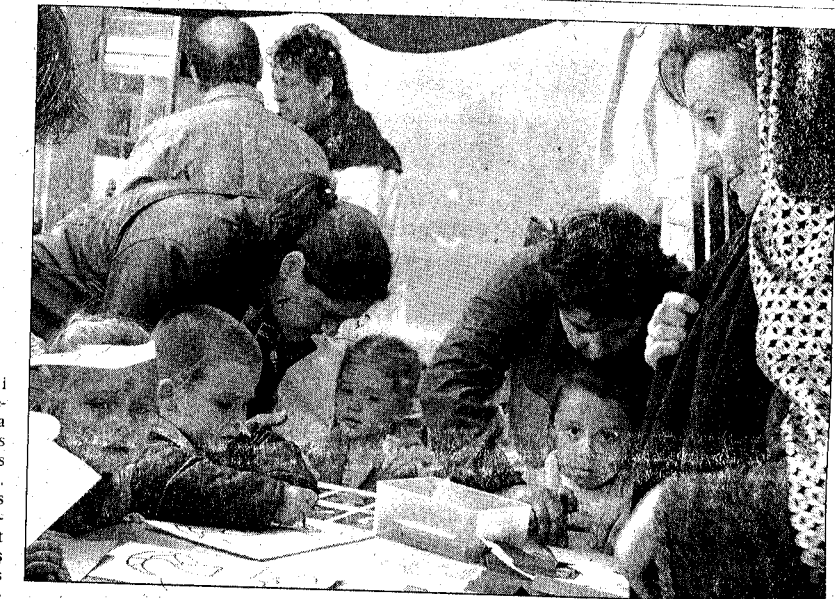
A l'Edat Mitjana, alguns tielles s'inspiraven en mostres, dracs i animals fabulosos creats per impressionar el poble. Era típic que els tielles fossin de fil, de guant o de tija vertical amb fils que articulesin braços i cames. També existien els tielles de planxa, és a dir, dos tielles travessats per un fil. "Eren espectacles ambulants molt importants perquè es podia dir tot allò que els actors tenien prohibit", comenta Teia Moner, professional que dona nom a la companyia responsable del taller on nens a partir de tres anys, supervisats pels seus pares i per uns monitors, podran construir tres tipus de tielles partint de les tècniques medievals: un drac

-el titella més petit-, una princesa i un cavaller. El disseny d'aquests tielles ha estat assessorat a partir d'una col·lecció de llibres antics. En total es posarà a l'abast dels participants material per fer unes 250 tielles. Segons Moner, no es tracta de tielles massa delicats tot i que es mira d'utilitzar un material similar al de l'època. Tot i això, els contrapesos del temps, fets amb pedra i fusta, desapareixen. "Els titellaires eren actors i joglars que explicaven històries de cavalleries", apunta Moner per qui aquests personatges eren els "portadors de la història oral".

Fent equilibris i malabars

L'altre taller que s'organitza està dedicat al món del circ medieval, una activitat també centenària que està ressorgint els darrers anys. "El circ no es feia sota una carpa com ara sinó pels carrers", comenten els responsables de Tot Circ, una companyia impulsada el 1986 per Miquel Montiel i Elisabeth Tomàs. Tot Circ es presenta, per primer cop a Castelló, on els participants podran aprendre a fer equilibris sobre unes xanques, malabars, trapecis amb cordes, anar amb monocicles o a no fer caure un plat xinès. Tot els jocs que es proposen són propis de l'època. "Aquest taller, que està amenitzat amb música ambiental d'aquell temps, va ser una gran innovació i va tenir una gran rebuda perquè permet la participació dels pares", expliquen. Tot Circ ha actuat arreu de l'Estat i disposa d'un circ estable amb la seu fixe a Copons (Alta Anòia), assíduament visitat per escolars. Aquest circ es va inaugurar fa quatre anys i ha tingut, segons Tomàs, "una gran acceptació".

D'altra banda, els espectacles teatrals tornen a gaudir d'un pes important dins el Festival. A banda de les animacions teatrals de carrer, que cada any se succeeixen i gaudeixen de gran expectació, s'han programat dos muntatges especials. Dissabte al vespre, la companyia Gog i Magog, impulsada el 1988 per Jordi Pessar-

A dalt, un moment del taller de tielles que organitza la companyia de Teia Moner; a baix un joc de malabars

dona, presentarà *Lo Somni*, un espectacle ple de màgia i simbolisme centrat en les tradicions i la cultura popular mediterrànies. Aquesta formació ha actuat arreu de l'Estat espanyol però també a la resta d'Europa i als Estats Units.

L'altre muntatge que s'especifica amb motiu del Festival anirà a càrrec de la companyia Babaus Teatre i tindrà lloc diumenge a partir de les

sis de la tarda pels carrers de la vila i la plaça de la Catedral. *Corepus* ens presenta la part menys quotidiana de l'Edat Mitjana, la seva gent. Així, en aquest espectacle prenen vida leprosos, pidolaires, executors, verdulares fins a venedors ambulants o lladres de menjar.

En aquest muntatge, de dues hores i mitja de durada i que es va estrenar amb motiu dels actes de tan-

cament de la celebració del mig segle de *Tirant lo Blanc*, els grans banquets medievals són substituïts per baralles al carrer entre verdulares i pidolaires, les passejades amables dels senyors de la cort pel lent caminar dels malats o la majestuositat dels comtes per la crueta d'una execució pública. En total, a *Corepus* s'especificuen vuit accions diferents amb més d'una vintena de personatges a escena.